

НОРМАТИВНА БАЗА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Топольник Я.В.

*доктор педагогічних наук,
професор кафедри педагогіки вищої школи
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
м. Слов'янськ, Україна*

Наявність нормативно-правової бази є необхідною умовою ефективного функціонування системи забезпечення академічної доброчесності університетської спільноти.

До такої нормативно-правової бази варто віднести:

- Закон України «Про освіту»;
- Закони України «Про вищу освіту», «Про професійну освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту»;
- Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність»;
- нормативні акти Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади;
- статuti та інші внутрішні нормативні документи (кодекси честі, правила внутрішнього розпорядку, процедури прийняття рішень з питань імовірних порушень академічної доброчесності тощо) закладів освіти та наукових установ.

У ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» розроблено та затверджено наступну нормативну документацію, у якій висвітлено питання дотримання норм та принципів академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу:

- Статут ДДПУ;
- Правила внутрішнього розпорядку;
- Кодекс честі та гідності ДДПУ;
- Положення про комісії з питань етики та академічної доброчесності в ДДПУ;
- Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДДПУ.

Так у Кодексі честі та гідності ДДПУ зазначено, що підґрунтям для його створення стали виклики сьогодення щодо розвитку освітньої та наукової діяльності в умовах реформування освіти, постійне підвищення вимог до її якості, усвідомлення великої ролі педагогічних закладів освіти як простору спілкування викладачів, учених, здобувачів вищої освіти, громадськості, які повинні бути еталоном високо-моральності, узірцем для суспільства [1, с. 2].

У вказаному нормативному документі наведено визначення основних понять таких, як: автономія закладу вищої освіти, академічна доброчесність, академічна спільнота, гідність, етичні принципи, честь, якість вищої освіти та інші.

Зазначено, що *метою* Кодексу є створення між членами університетської спільноти ДДПУ системи демократичних, партнерських взаємин, що ґрунтуються на етичності, доброзичливості, толерантності та справедливості; регулювання названих відносин у сфері захисту честі та гідності членів університетської спільноти; формування усвідомлення особистого внеску кожного в розвиток закладу вищої освіти [1, с. 9].

Основними етичними принципами в ДДПУ є принципи: законності, взаємної довіри, чесності та порядності, прозорості, справедливості, взаємодопомоги, компетентності та професіоналізму, відповідальності, безпеки та добробуту університетської громади.

Нормами етичної поведінки членів університетської спільноти ДДПУ визначено що є гідною поведінкою, а що – неприпустимою. Закцентовано увагу, що для вивчення питань щодо дотримання членами університетської спільноти норм, правил, принципів та положень Кодексу в ДДПУ створюють Комісію з питань етики та академічної доброчесності.

Варто відмітити, що члени університетської спільноти зобов'язані визнавати принципи та норми Кодексу, неухильно його дотримуючись, згоду про що кожен працівник та здобувач вищої освіти засвідчує власним підписом. Дотримання Кодексу є обов'язковим для всіх членів університетської спільноти як на території ДДПУ, так і поза його межами [1, с. 14].

Отже, наявність нормативних документів в освітньому закладі дозволяє сформувати в усіх учасників освітнього процесу чітке уявлення щодо норм та принципів академічної доброчесності.

Література:

1. Кодекс честі та гідності ДДПУ. Слов'янськ, 2020. URL: <https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/038.pdf> (дата звернення: 12.10.2023).

2. Положення про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДДПУ. Слов'янськ, 2020. URL: <https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf> (дата звернення: 12.10.2023).

3. Положення про комісії з питань етики та академічної доброчесності в ДДПУ. Слов'янськ, 2020. URL: <https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/013.pdf> (дата звернення: 12.10.2023).